

De weldoeners

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van
de nieuwste boeken van Ambo|Anthos uitgevers via
www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

Andrew Ridker

De weldoeners

Vertaald door Jan de Nijs

Ambo|Anthos
Amsterdam

De vertaler ontving voor deze vertaling een projectsubsidie van het Nederlands Letterenfonds.

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

ISBN 978 90 263 4025 3

© 2019 Andrew Ridker

© 2019 Nederlandse vertaling Ambo|Anthos uitgevers,
Amsterdam en Jan de Nijs

Oorspronkelijke titel *The Altruists*

Oorspronkelijke uitgever Viking, Penguin Random House

Omslagontwerp Roald Triebels, Amsterdam

Foto auteur © George Baier IV

Verspreiding voor België:
Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

Voor Paul en Susan Ridker

Among animals, we're the aberration:
want appropriates us,
sends us out dressed in ragged tulle, but won't tell
where it last buried the acorn or bone.

MARY JO BANG, 'Apology for Want'

De familie Alter werd belaagd door vuur. Het hele najaar waren er uitbarstingen, gebeurtenissen, van die willekeurige voor tekenen die pas achteraf betekenis krijgen. In september schroei de Ethan zijn duim toen hij een sigaret wilde opsteken. Drie dagen later werkte de kookplaat van het fornuis in de keuken niet naar behoren; de ontsteker maakte een verontrustend geluid, een reeks wanhopige tikken, waarna een steekvlam volgde die Francines manchet te pakken kreeg. En op Arthurs vijftigste verjaardag, een bescheiden samenzijn in de achtertuin, viel een van de toverkaarsjes van de worteltaart, waardoor een paar dode bladeren vlam vatten, die snel door Maggie werden uitgetrapt.

Het grootste inferno van die herfst deed zich voor op een donderdagavond in november. Francine zat in haar werkkamer met Marcus en Margot Washington, een echtpaar met een eigen advocatenkantoor dat was gespecialiseerd in intellectueel eigendomsrecht. Het was hun eerste consult – Francine was hun door een gemeenschappelijke kennis aanbevolen – maar de reputatie van het echtpaar was hun vooruitgesneld. In april van datzelfde jaar hadden ze met succes een opkomende peer-to-peerservice voor het delen van bestanden verdedigd tegen de hiphopcrew achter een populair nummer met een niet voor publicatie geschikte titel. Maar het echtpaar Washington wekte niet de indruk van een succesvol koppel op het hoogtepunt van hun carrière. Margot wiebelde ruste-

loos met haar voet. Marcus staarde naar zijn schoot. Ze waren naar Francine gekomen voor mediation.

‘U begrijpt dat deze situatie voor ons nogal gevoelig ligt,’ zei Margot terwijl ze het hengsel van haar tasje omklemde. ‘Dit mag niet naar buiten komen.’

Francine begreep het maar al te goed. Margot had diepe wortels in St. Louis, haar familiegeschiedenis was een onvervalste historie van overerving en geboorterecht. Naar verluidt stamde ze af van de Franse edelman Pierre Leclercq. Volgens de overlevering schonk Leclercq, een bonthandelaar in het bezit van vierhonderdduizend hectare grond in het koloniale St. Louis, zijn bijvrouw Bathsheba de vrijheid en zette grote stukken land op haar naam om schuldeisers van zich af te houden. Maar Bathsheba verpatste het land en daagde Leclercq voor de rechter, waarmee ze de aanzet gaf tot generaties lange rechtszaken over zijn nalatenschap. Jarenlang vormden de nakomelingen van Leclercq de onversaagde, flamboyante voorhoede van de aristocratie van de stad. Marcus en Margot Washington waren zichtbare figuren in wat er nog restte van de beau monde van St. Louis, niet in de laatste plaats omdat ze een van de twee zwarte stellen waren in Lenox Place, een bewaakte straat in de buurt van Central West End.

‘Uiteraard,’ knikte Francine.

Margot nam het vertrek aandachtig in zich op. ‘Werkt u altijd vanuit huis?’

‘Vanaf het moment dat we hier zijn komen wonen,’ zei Francine. ‘Vier jaar geleden.’

‘Vier jaar,’ zei Margot, en herhaalde: ‘Vier jaar,’ als om de duur van die tijd op zich in te laten werken.

Voordat Arthur met zijn gezin vanuit Boston westwaarts was getrokken, was de ruimte die nu dienstdeed als Francines praktijk een serre, een aanbouw aan de westkant van het huis. Eén wand was bijna geheel van glas, waardoorheen Francine de hele herfst het ene na het andere dorre blad van de rode esdoorn naar beneden had zien dwarrelen. Aan de buitenkant van de praktijkdeur wees een

gegraveerde koperen naamplaat op de huidige functie. Arthur had bezwaar gemaakt tegen de kosten van de plaat, en van de geluid-dempende panelen tegen de muren, maar Francine had niet naar hem geluisterd. Ze begreep het belang van discretie en een vertrouwenwekkende presentatie.

Haar praktijk aan huis was een vorm van troost, de belangrijkste voorwaarde om met de verhuizing in te stemmen. Nadat ze een goedbetaalde aanstelling in een privékliniek in Newton had opgegeven, had ze een ruimte nodig waar ze zich aan haar carrière kon wijden. Hoewel ze zich moest behelpen met een praktijk vanuit een kamertje in haar huis, begon ze langzaam naam te krijgen in de buitenwijken University City, Clayton en Ladue.

‘Ik heb tot dusver geen klachten ontvangen,’ voegde ze eraan toe.

Margot knikte gedecideerd en zette haar handtasje naast zich neer. ‘Goed,’ zei ze, ‘dan zal ik maar beginnen.’ Ze schoof achteruit op de bank en rechtte haar rug. ‘Als u het dan toch moet weten, en ik ben bang dat dat het geval is: mijn man heeft de laatste tijd een gewoonte of eigenlijk meer een voorkeur ontwikkeld waaraan ik weiger tegemoet te komen en die ons huwelijk in gevaar brengt.’

‘Ik zou het graag in de woorden van Marcus willen horen,’ zei Francine. ‘Marcus? Wil jij hier iets over kwijt?’

Marcus kniep zijn ogen dicht in het oranje schemerlicht dat door de ruiten scheen.

‘Van hem zul je niks horen.’

‘Marcus?’ probeerde Francine opnieuw.

‘Hij weigert zich open te stellen,’ zei Margot. ‘Maar er moet echt iets gebeuren.’ Ze zweeg even. ‘Nou ja, het zit zo: mijn man vindt het fijn om zich te verkleeden. Dat windt hem op.’

Francine keek Marcus weer aan, maar hij bleef stil. Ze beet zachtjes op de binnenkant van haar wang. ‘Oké,’ zei ze. ‘Het zou echt helpen als je ook iets bijdroeg, Marcus.’

‘Hij beweert dat hij het een lekker gevoel vindt. Het opgesloten zijn. Volgens hem is het rubber een soort tweede huid.’

‘Het rubber?’

‘Latex, om precies te zijn. Ja. Hij vindt het fijn om een nauwsluitend latexpak aan te trekken en te doen alsof hij een huisdier is.’

‘Dus... juist.’ Francine ging verzitten. ‘Marcus verkleedt zich graag als hond.’

‘Niet per se als hond. Als huisdier. Soms is hij een hond, soms een kat. Soms zelfs een hamster, wat belachelijk is omdat hamsters in een kooitje leven en in een molentje rondrennen, terwijl Marcus, Márcus, een gerespecteerd advocaat is met een eigen kantoor.’ Margot dook met haar hoofd in haar tas en wroette erin rond tot ze tevoorschijn kwam met een zwart masker met twee lange hangoren eraan. ‘Zet op,’ zei ze dwingend.

‘Dat is niet nodig,’ zei Francine.

‘Als hij het zo fijn vindt, kan hij u ook wel laten zien hoe het staat. Zet op, Marcus.’

Voordat Francine tussenbeide kon komen had Marcus het masker al te pakken. Ze keek toe terwijl hij het gretig over zijn hoofd trok en heen en weer schoof tot zijn ogen achter de gaten zaten.

‘Ziet u nou? Ziet u nou wat ik te verduren heb met hem?’

Francine knikte. Ze begon een beeld te krijgen. Over het algemeen zag ze twee soorten cliënten in de welgestelde buitenwijken waar zij actief was: mensen met echte problemen die om een oplossing vroegen en neurotici die bij de minste stemmingswisseling in paniek raakten en ervan overtuigd waren dat een klein dipje een depressie moest zijn en een paniekaanval op zijn minst een angststoornis die zijn verkrampte kop opstak. Marcus en Margot, concludeerde ze, behoorden waarschijnlijk tot de laatste groep. Ze wilden vermoedelijk alleen de geruststelling krijgen dat ze normaal waren.

Francine had de laatste tijd heel wat van dergelijke geruststellingen uitgedeeld, en ze had er genoeg van. Ze wilde iets waar ze in kon investeren. Ze had zich de hele dag zorgen gemaakt, als altijd zenuwachtig voor nieuwe cliënten, erop gebrand een goede indruk te maken – en waarvoor? Een kleine midlifefetisj? Alsof het leven met zijn dagelijkse beslommeringen niet al ingewikkeld genoeg was.

Neem Maggie. Ze maakte zich enorm druk over haar rol in de Thanksgivingsvoorstelling. Ze wilde indiaan zijn – die term, hoe incorrect ook, werd in het jaar 2000 nog steeds gebruikt op Captain Elementary – maar moest in plaats daarvan de hoorn des overvloeds spelen. En Ethan sloot zich de laatste tijd voortdurend in zijn slaapkamer op. Hij had zich uit het gezin teruggetrokken en hen vervangen door een computer die hij voorzichtigheidshalve pas had aangeschaft toen bleek dat alle drukte over de millenniumbug maar een hoax was geweest. Hij had hem gekocht van zijn eigen geld, dat hij bij elkaar had gespaard door elke zomer te sloven in het joodse wijkcentrum in Creve Coeur, en met dat verweer – ‘Het is mijn eigen geld, dus ik kan ermee doen wat ik wil’ – had hij Francine tot dusver met succes van zich afgehouden. En alsof dat nog niet genoeg was, had de universiteit eerder die week Arthurs verzoek om voorgedragen te worden voor een onderwijsaanstelling afgewezen. Hij was nu al vier jaar gastdocent op de faculteit werktuigbouwkunde, maar voelde zich allang geen gast meer. Hij gaf meer colleges dan zijn collega’s, zat in talloze commissies en had bovendien, misschien iets te overhaast, een zware hypotheek op het huis genomen. Desalniettemin had Sahil Gupta, zijn faculteitsdecaan, hem laten weten dat er niets aan te doen was zolang het budgetprobleem zichzelf niet had opgelost. Arthur stampte nu al dagen binnensmonds vloekend door het huis, waarbij hij op gezette tijden, als een mantra, het volgende herhaalde: ‘Budgetproblemen lossen zichzelf niet op.’

‘Ruiken jullie dat?’ zei Marcus vanachter zijn masker.

‘Niet van onderwerp veranderen,’ viel Margot uit.

‘Wacht eens...’ Marcus snoof de lucht op door de neusgaten in het masker. ‘Er brandt iets.’

‘Mevrouw Alter, hij ontwijkt het probleem. Ja toch zeker?’

Francine hield haar hoofd schuin. ‘Hij heeft gelijk. Ik ruik het ook.’ De lucht in de praktijkruimte begon grijs te kleuren. ‘Oké,’ zei ze. ‘Iedereen naar buiten.’

Francine liep met het echtpaar Washington de gang in, waar ze

Arthur, Ethan en Maggie aantreffen, en even later stonden beide gezinnen onder een snel roder wordende hemel in een halve cirkel op het tuinpad. Van ergens achter de muren van Chouteau Place was het aanzwellende geloei van sirenes te horen.

‘Wie is dat?’ vroeg Maggie, wijzend naar Marcus.

Margot kneep haar ogen tot spleetjes. ‘Doe dat masker af, je maakt dat meisje bang.’

‘Ik ben niet bang.’

De sirenes werden luider. Arthur beende onrustig heen en weer. ‘Wat heb je gedaan?’ vroeg hij aan niemand in het bijzonder.

‘Niks. Ik heb niks gedaan,’ zei Ethan prompt.

‘En ik was mijn tekst aan het leren,’ zei Maggie.

‘Je was toch een hoorn des overvloeds?’ zei Arthur. Knipperende zwaailichten rolden de straat in, gevolgd door een brandweergewagen. ‘Die kunnen niet praten,’ mompelde hij in zichzelf terwijl hij zich naar de brandweergewagen haastte om met de mannen die eruit klommen te overleggen.

‘Ik praat wél!’ riep Maggie hem na. ‘Ik heb tekst!’

‘Dat weet hij wel,’ zei Francine sussend. ‘Dat weet hij heus wel.’

Lynn Germaine, die in het craftsman-huis naast hen woonde, zette voorzichtig een stapje buiten haar deur. ‘Alles in orde?’ riep ze behulpzaam vanonder de dakrand. ‘Staat er iets in brand?’

Francine wuifde haar weg. ‘Alles onder controle, Lynn,’ zei ze, terwijl ze met iedere tel dat haar leven zo te kijk stond meer begon te blozen.

Margot zei tegen Marcus dat hij de auto vast moest starten. Hij sjokte zuchtend weg. Margot vestigde haar blik op haar man en daarna op Arthur. Ze richtte zich tot Francine. ‘En,’ zei ze met een knikje naar de brandweergewagen. ‘Hoelang zijn jullie al getrouwd?’

Voordat Francine kon antwoorden, stond Arthur weer naast haar. Drie brandweermannen stoven al op het huis af. Twee andere rolden een lange slang uit en renden ermee naar de brandkraan voor het huis van Lynn Germaine. Francines hart sloeg over toen ze hen hun huis zag bestormen.

‘Wat heb je gedaan?’ vroeg Arthur weer. Hij beet op zijn nagelriemen en keek achterom naar de brandweerwagen en daarna naar het huis. ‘Ik moet terug naar binnen.’

‘Laat die mannen hun werk doen,’ zei Francine.

‘Ze weten niet waar alles staat. Hoe kunnen ze onze waardevolle spullen dan uitzoeken?’

‘Ze gaan helemaal niks uitzoeken,’ zei ze. ‘Ze gaan de brand blussen.’

‘O, kijk!’ riep Margot. ‘Er komt rook uit het raam!’

Arthur schoot op het huis af. Francine dook achter hem aan en greep hem bij zijn kraag. Ze had hem stevig vast en hield hem staande. Ze was eraan gewend. Dit is wat ik doe, dacht ze terwijl ze hem in bedwang hield. Ze schaamde zich omdat Margot erbij was, schaamde zich om Arthur tegen te houden en hem voor een wise dood te behoeden terwijl haar leven voor haar ogen in vlammen opging en ze al die tijd maar één gedachte had: wat zou deze man zonder mij moeten beginnen?

DEEL I

1

‘Jij gaat met ons mee.’

Maggie kende Emma al van toen ze nog beugeltjes hadden, maar het verlegen meisje dat in de jazzband van hun middelbare school met zoveel enthousiasme saxofoon speelde dat ze het instrument – en daarmee jazz – als het ware heruitvond, zat nu in het tweede jaar van haar rechtenstudie. Een tiental jaargenoten stond opeengepakt in Emma’s woonkamer, de handen zelfverzekerd op hun heupen of hun armen om hun liefde heen geslagen. In het keukentje deelden matglazen magnumflessen wodka het aanrecht met familiepakken sinaasappelsap. Maggie wist zeker dat ze het nummer kende dat door het vertrek schalde, maar telkens als ze er bijna op kwam, klonk het geluid van een inkomend berichtje op de telefoon die op de speakers was aangesloten, en kon ze weer opnieuw beginnen. ‘Je komt altijd heel vroeg, als iets net begint,’ vervolgde Emma, ‘maar dan knijp je ertussenuit. Alsof niemand dat merkt.’

‘Dat doe ik helemaal niet,’ zei Maggie.

‘Mooi zo. Want vanavond ga je met ons mee.’

Maggie staarde knarsetandend naar de oranje kring die onder in haar plastic bekertje was achtergebleven. Aan de andere kant van de kamer deed een jongen met grote tanden en een hippe bril een imitatie van iemand die Maggie niet herkende.

‘Er zijn hier een heleboel interessante mensen,’ voegde Emma eraan toe en ze gebaarde naar een groepje van haar studiegenoten.

Maggie keek stuurs voor zich uit. Het hele tafereel leek in scène gezet. Iedereen was te kalm, te zelfverzekerd. Ze werd overvallen door een vlag van paranoia. Was dit feest, deze Lower East Side-bijeenkomst van marketeers, financieel analisten en advocaten in spe, ter ere van haar georganiseerd? Maggie kon zich niet aan de indruk onttrekken dat dit overdreven vertoon van sociale mobiliteit bedoeld was om haar iets duidelijk te maken.

‘Wat wil je nou eigenlijk zeggen?’

Emma stak haar handen op. ‘Ik wil helemaal niks zeggen!’

Maggies schouders ontspanden zich. Het ging tenslotte prima met haar. Ze verdiende haar huur door te werken voor de brave burgers van Queens. Haar enige baas was haar geweten. In de praktijk kwam het vaak neer op boodschappen doen, babysitten, of haar Spaans-, Russisch- en Chineessprekende burens helpen bij hun contacten met de gemeente. Losse baantjes. In de loop van vijf maanden had ze een bescheiden netwerk van klanten opgebouwd, voornamelijk immigranten die haar Amerikaanse burgerschap als een bruikbare vaardigheid beschouwden. Het was bevredigend werk, hoewel het niet bepaald goed betaalde. Ze had altijd een beetje honger.

De jongen met de tanden kwam aarzelend hun kant op. ‘We hadden het over Ziegler,’ zei hij.

‘O nee,’ zei Emma. ‘Ziegler!’

‘Wie is Ziegler?’ vroeg Maggie.

‘Een van onze docenten,’ zei de jongen. ‘Aansprakelijkheidsrecht.’

‘Wat is aansprakelijkheidsrecht?’

‘Bijvoorbeeld wanneer een benadeelde partij...’

‘Ach, laat ook maar.’

De jongen leek gekwetst. ‘Oké,’ zei hij.

Emma stelde hen aan elkaar voor. ‘Dit is Maggie. We kennen elkaar van de middelbare school.’

‘Wat doe jij?’ vroeg de jongen met samengeknepen ogen.

Maggie was kortgeleden door een Poolse vrouw in Himrod